Streszczenie

Sektor finansowy jest jednym z podstawowych filarów funkcjonowania każdej gospodarki, a poprzez swoje funkcje z założenia pełni on wobec niej służebną rolę. Globalizacja, liberalizacja oraz deregulacja przepływów kapitałowych rozpoczęte w latach 70. XX w. doprowadziły do wzmożonego rozwoju rynków finansowych w USA, a następnie w innych wysoko rozwiniętych gospodarkach, co określono mianem finansyzacji. Finansyzacja jest procesem, w wyniku którego rośnie znaczenie sektora finansowego oraz podmiotów w nim funkcjonujących w gospodarce. Poprzez swoją wieloaspektowość spowodował on szereg przemian o charakterze społecznym i ekonomicznym w funkcjonowaniu podmiotów gospodarczych, sfery publicznej, jak i całej gospodarki. Brak konsensusu co do kierunku jego wpływu na stabilność makroekonomiczną oraz wzrost gospodarczy krajów Unii Europejskiej stanowi przyczynę podjęcia tego zagadnienia w niniejszej rozprawie doktorskiej.

Celem badań była identyfikacja oraz ocena wpływu procesu finansyzacji na stabilność makroekonomiczną oraz wzrost gospodarczy krajów Unii Europejskiej. Podstawą tej oceny była analiza związków między zmiennymi charakteryzującymi proces finansyzacji, stabilność makroekonomiczną i wzrost gospodarczy za pomocą regresji panelowej. Celem aplikacyjnym badań była próba sformułowania rekomendacji dla polityki fiskalnej, pieniężnej oraz nadzoru nad rynkiem finansowym.

Uzyskane wyniki badań pozwoliły potwierdzić postawione hipotezy. Proces finansyzacji rozwijał się w krajach UE, jednak jego skala oraz przejawy były zróżnicowane pomiędzy krajami „starej" oraz „nowej" Unii. Poszczególne przejawy tego procesu wywoływały istotny wpływ na stabilność makroekonomiczną oraz wzrost gospodarczy, lecz kierunek ich wpływu był różny. Wśród zmiennych, które pozytywnie oddziaływały na stabilność makroekonomiczną i wzrost gospodarczy wymienić można: dochody z podatków od produkcji i importu (jako % PKB), udział wyniku z prowizji i opłat w wyniku działalności bankowej oraz wskaźnik ROE sektora bankowego. Z kolei jako zmienne negatywnie wpływające na stabilność makroekonomiczną oraz wzrost gospodarczy wskazano udział wartości dodanej sektora FIRE w wartości dodanej gospodarki, wydatki na ochronę socjalną (jako % PKB) oraz dług gospodarstw domowych (jako % PKB). Na podstawie uzyskanych wyników badań sformułowano rekomendacje dla polityki fiskalnej, pieniężnej oraz nadzoru nad rynkiem finansowym.